

DOĞA KORUMA ALANLARINDA KULLANICILARIN REKREASYONEL MEMNUNİYETİNİN BELİRLENMESİ: ALTINDERE VADİSİ MİLLİ PARKI ÖRNEĞİ

Bu Araştırma Neden Yapıldı

Doğa koruma alanlarının önemli bir parçası olan milli parklar, koruma amaçları yanında, rekreasyonel etkinliklere de olanak sağlayan alanlardır. Katılımcı yönetim planlarının bir gereklilik olduğu günümüzde, rekreasyonel planlamalarda insan-çevre ilişkisinin ve memnuniyeti yükseltici faktörlerin de göz önüne alınması gereklidir.

Proje kapsamında; Altındere Vadisi Milli Parkı rekreasyonel plan ve programlarının, kullanıcıların istek ve beklentileri doğrultusunda yapılandırılması, düzenlenmesi, standartların yükseltilmesi ve sürdürülebilir rekreasyonel kullanıma katkı sağlaması ve rekreasyon alanının kalitesini artırarak sosyal, politik, ekonomik yararın sağlanması amaçlanmıştır.

Nasıl Bir Yol İzlendi

2015 yılı yaz dönemi 308 yerli, 106 yabancı kullanıcı ve 2014 yılı yaz dönemi 100 yerli kullanıcı ile yapılan anket çalışmalarından yararlanılmıştır.

Yerli ve yabancı kullanıcıların; demografik özellikleri, katıldıkları rekreasyonel etkinlikler, geliş amaçları, alan tercihleri, istenilen tesis ve olanaklar, genel ve beklenen memnuniyetleri, alan farkındalığı, alanın geleceğine ilişkin düşünceler, alandaki donatı elemanlarına ilişkin beğeni düzeyi, kullanıcı memnuniyet ve memnuniyetsizlik durumunu etkileyen ölçütler ve faktörler, belirlenen faktörlerle kullanıcıların demografik özellikleri arasındaki ilişkiler çeşitli istatistikî yöntemlerle irdelenmiştir.

Ne Bulundu

Yapılan çalışmada; Altındere Vadisi Milli Parkı Rekreasyon alanı algısına yönelik 30 ölçütün memnuniyet ve memnuniyetsizlik üzerine etkileri irdelenerek belirli faktör grupları altında toplanmıştır. Yerli ve yabancı kullanıcılar için öncelik

sıralamaları değişmekle birlikte; “milli parkın doğal ve kültürel peyzaj değerleri, görsel kalite”, “alandan aktif olarak yararlanma isteği”, “alandan pasif olarak yararlanma isteği”, “macera ve kendini keşfetme”, “açık hava aktivite olanakları”, “sosyalleşme”, “ulaşılabilirlik ve alan kullanımı”, olarak tanımlanabilecek faktörlerin alandaki kullanıcı memnuniyeti üzerinde etkili olduğu, yine, “planlama-tasarım sorunları”, “donatı elamanı eksikliği, yönetim”, “taşıma kapasitesinin aşılması-kalabalık, gürültü kirliliği”, “çevre-görüntü kirliliği, alt yapı-bakım eksikliği”, “bilgi eksikliği, yönetim” olarak tanımlanabilecek faktörlerin ise kullanıcı memnuniyetsizliği üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir. Yerli kullanıcı memnuniyet faktörlerinin; geldiği yerin milli parka uzaklığı, eğitim, memnuniyetsizlik faktörlerinin; yaş, cinsiyet ve geldiği yerin milli parka uzaklığı, yabancı kullanıcı memnuniyetsizlik faktörlerinin ise yaş olarak belirlenen demografik özelliklerden etkilendiği de saptanmıştır.

Ne Öneriliyor

Kullanıcı memnuniyetini etkileyen faktörler pozitif, memnuniyetsizliği etkileyen faktörler ise negatif olarak değerlendirilebilirler. Bu bağlamda Altındere Vadisi Milli Parkı Rekreasyon Alanı için belirlenen memnuniyetsizlik faktörlerinin yani negatif olanların azaltılması için belirlenen memnuniyetsizlik faktörleri detaylı olarak araştırılmalıdır. Ziyaretçi yönetim modellerinin geliştirilmesi, taşıma kapasitesinin belirlenmesi, peyzaj planlama-tasarım sorunlarının çözümlenmesi, gürültü, görüntü ve çevre kirliliği durumlarının somut olarak ortaya koyulması, alt yapı ve bilgi eksikliğinin giderilmesi, donatı elemanlarının irdelenmesi vb. çalışmalar yapılmalıdır. Ayrıca, oluşabilecek rekreasyonel sorunların daha kolay ve etkin şekilde belirlenebilmesi için kullanıcı memnuniyeti anketleri her yıl periyodik olarak tekrarlanmalıdır.